

ve své každodenní praxi setkává. Navazuje na obecně pojatou *Metodiku hodnocení a ochrany průmyslového dědictví z pohledu památkové péče*, připravenou Metodickým centrem průmyslového dědictví NPU v roce 2018 (ke stažení na adrese: <https://npu.cz/cs/e-shop/49734-metodika-hodnoceni-a-ochrany-prumysloveho-dedictvi-z-pohledu-pamatkove-pece-methodology-for-the-evaluation-and-protection-of-industrial-heritage-from-the-perspective-of-heritage-management>). Obecná metodika formulovala hlavní pojmy průmyslového dědictví, kritéria hodnocení, metody poznání a evidence a nakonec i základní směry v nakládání s průmyslovým dědictvím.

Metodika se zaměřením na objekty vodního hospodářství aplikuje tyto obecné zásady na konkrétní obor vodního hospodářství a zároveň zohledňuje jeho specifika: nastiňuje historický vývoj oboru, představuje základní typologii objektů spjatých s oborem vodního hospodářství, přičemž se častokrát jedná o přesahy do dalších odvětví, např. energetiky nebo dopravy, stanovuje hodnoticí kritéria pro posouzení jejich památkové hodnoty, představuje současný stav památkového fondu spojeného svým vznikem a funkcí s oborem vodního hospodářství, představuje příklady nakládání s nimi v praxi, dává obecná doporučení z hlediska jejich památkové obnovy a ochrany.

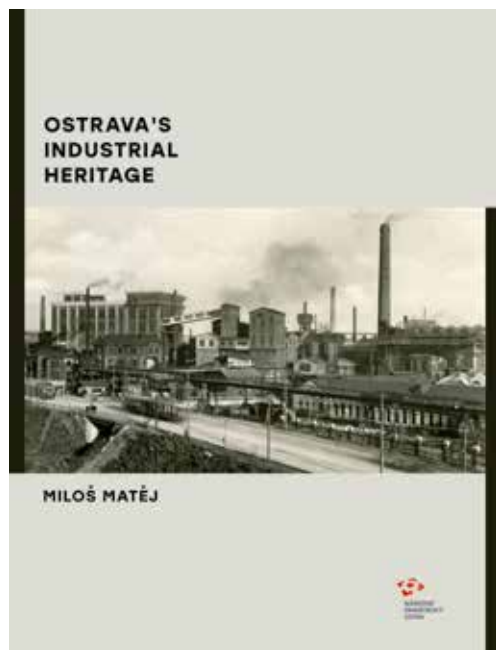
Ostrava's Industrial Heritage

MATĚJ, Miloš

ISBN: 978-80-88240-30-3

Prodejní cena: 510 Kč

Anglická verze publikace *Průmyslové dědictví města Ostravy* (z roku 2019) pojednává o tématu v jeho složitém vývoji a vzájemných vazbách. Popisuje historické souvislosti a vývoj jednotlivých průmyslových oborů tak, aby čtenář prostřednictvím technologických schémat a stručné charakteristiky porozuměl principům výroby a jejich vzájemnému propojení. V kapitole věnované sídelní struktuře a obytné výstavbě je představen přehled nejvýznamnějších hornických a dělnických kolonií a postupné formování



Obr. 1. Obálka publikace *Ostrava's Industrial Heritage*

urbanistické struktury průmyslového města prostřednictvím několika samostatných krystalizačních jader (Moravská Ostrava, Přívoz, Hrušov, Mariánské Hory a Nové Vítkovice). Samostatná kapitola o zachování průmyslového dědictví stručně osvětluje vývoj muzejních institucí, památkovou ochranu, mezioborovou koncepci zachování industriálního dědictví a archeologický výzkum. Přehled památkově hodnotných objektů a areálů přináší kapitola Katalog kulturního dědictví. Popisy, doprovázené bohatou obrazovou dokumentací, jsou provázány s úvodními kapitolami historických souvislostí a technického vývoje. Celkový přehled přináší mapové přílohy. Publikace je doplněna historickou obrazovou dokumentací, fotografiemi Romana Poláška a Viktora Máchy, názornými technologickými schémata i kresbami. Jedná se o první snahu představit srozumitelně industriální dědictví na území města Ostravy nejen podle jednotlivých odvětví, ale v jeho vzájemných souvislostech, a to včetně navazující bytové otázky.

Sborník Národního památkového ústavu v Ostravě

Ohlédnutí za končící tradicí?

*Jana Koudelová, Národní památkový ústav,
územní odborné pracoviště v Ostravě*

Objektivně postihnout téměř půlstoletí vydávání sborníku ostravským pracovištěm dnešního Národního památkového ústavu není vůbec snadné, pro zainteresované osoby je to takřka nemožné z důvodu absence potřebného nadhledu. Když byl v roce 2011 sestaven 26. svazek sborníku, uplynulo od vydání jeho prvního svazku 40 let. Z podnětu tehdejší redakce padlo rozhodnutí, že tento jubilejní svazek bude obsahovat také část věnovanou historii vydávání sborníků památkové péče v Ostravě. Nejenže zde kolegové Martin Strakoš a Martina Stabrová erudovaně objasnili vývoj koncepce sborníku od druhé poloviny 90. let 20. století,¹ po němž následovala bibliografie všech doposud vydaných svazků, ale podařilo se rovněž zajistit publikování cenných vzpomínkových statí Ivo Hlobila,² Antonína Grůzy³ a Leoše Mlčáka,⁴ historiků umění spjatých s památkovou péčí, které netřeba blíže představovat. Osobní vzpomínky jmenovaných podaly vskutku zajímavou a plastickou výpověď, jež se neomezila pouze na okolnosti vydávání periodika před rokem 1989. Statě Ivo Hlobila, ať již uměnovědné či památkářsky laděné, a Leoše Mlčáka, zaměřené nejen na barokní umění a kampanologické památky, vycházely v 70. a 80. letech. Antonín Grůza se stal pravidelným příspěvatelem až po pádu komunismu. Poněvadž vydávání *Sborníku Národního památkového ústavu v Ostravě* bylo ukončeno, pokusme se opravdu v krátkosti, vzhledem k celkové době trvání, nastínit jeho bezmála 50letou tradici.

Myšlenka informovat odbornou a laickou veřejnost o výsledcích poznávání uměleckých a stavebních památek i o dění v památkové péči na území severní Moravy a Slezska prostřednictvím odborného periodika dozrála na počátku normalizace, tedy v období, kdy se dopady politického dění na konci 60. let 20. století začaly nepříznivě projevovat také v oblasti kultury. První svazek pod názvem *Sborník památkové péče v Severomoravském kraji* vyšel v roce 1971. U jeho zrodu stáli především historik Milan Hlubinka a tehdejší odpovědný redaktor ostravského nakladatelství Profil, zanedlouho politicky nepřijatelný Antonín Grůza, který se ujal editorství sborníku, členěného do dvou hlavních oddílů: na studie a materiály (později k nim přibyla rubrika články). Ačkoli se editorsky podílel i na druhém svazku vydaném roku 1973, jeho jméno v něm nenajdeme, neboť jej postihl zákaz publikační, přednáškové a jiné veřejné činnosti, včetně zákazu působení ve státních kulturních institucích. Spolupráce důležitých aktérů a podporovatelů sborníku, Milana Hlubinky a Antonína Grůzy, byla tímto přerušena, avšak idea regionálního periodika památkové péče, zejména ze strany odborných pracovníků, přetrvala.